

Willem Dudok

Willem Marinus Dudok (Amsterdam, 6 juli 1884 – Hilversum, 6 april 1974) was een Nederlands architect en stedenbouwkundige. Hoewel niet opgeleid als architect, is hij onder meer bekend door zijn ontwerp van het raadhuis in Hilversum. Hij maakte voor Hilversum in totaal 75 ontwerpen (enkele niet uitgevoerd en enkele reeds gesloopt), een unicum in de Nederlandse architectuur. Hij kreeg wereldwijd erkenning, vooral uit de VS en Japan.

Inhoud

Opleiding en carrière

Werk

- Raadhuis van Hilversum
- Werk buiten Hilversum
- Benzinestations

Stijl

- Dudoks houding
- Eigen stijl

Amerikaanse bewondering

Dudokstichting

Lijst van werken (selectie)

Publicatie

Bibliografie

Zie ook

Externe link

Opleiding en carrière

Dudok volgde de hogereburgerschool (hbs) in Amsterdam, ging vervolgens in 1900 naar de Cadettenschool in Alkmaar waarna hij twee jaar later ging studeren aan de Koninklijke Militaire Academie (KMA) in Breda waar hij in 1905 slaagde voor het officiersexamen in de richting 'Genie hier te lande'.

Dudok begon zijn carrière bij het leger op 24 juli 1905 als tweede luitenant der Genie en werd tot zijn spijt geplaatst bij de telegrafistendienst van het Regiment Genietroepen in Utrecht, maar ontwierp in zijn vrije tijd gebouwen. Hij klom op tot kapitein bij de Militaire Staf der Genie in Amsterdam, waar hij zich bezighield met fortbouw. In 1913 werd hij plaatsvervangend directeur gemeentewerken Leiden, waar hij enkele gebouwen kon ontwerpen zoals de gemeentelijke HBS aan de Burggravenlaan en in 1915 werd hij directeur Publieke Werken in Hilversum, een snelgroeiende industriëleplaats die zich tot een middelgrote stad zou ontwikkelen. Dudok ontwierp de meeste wijken, scholen en gemeentelijke gebouwen voor Hilversum en bepaalde daarmee het gezicht van deze stad, die wel zijn levenswerk wordt genoemd. Om zijn aandacht hier volledig op te kunnen richten, werd hij in 1928 op eigen verzoek benoemd tot gemeentelijk architect. Dudok diende zich in 1946 te verantwoorden voor de Eerraad voor de Architectuur inzake de Utrechtse schouwburg met als uitkomst dat hij werd gezuiverd van alle blaam.

Dudok ging in 1954 met pensioen, maar bleef betrokken bij de Hilversumse bouwwereld. Hij overleed op 6 april 1974 en werd begraven op de door hemzelf ontworpen Noorderbegraafplaats te Hilversum. Van de ontwerpen die hij na zijn pensionering maakte, is er geen dat even bekend is geworden als zijn vooroorlogse werk. Een voorbeeld daarvan is C&A in Hilversum uit 1962, dat niet direct als een gebouw van Dudok te herkennen is.

Werk

Raadhuis van Hilversum

Een van Dudoks opvallendste werken is het Raadhuis in Hilversum. Al in 1915, vlak na zijn benoeming, maakte hij een eerste schetsontwerp hiervoor, maar het werd pas gebouwd van 1928 tot 1931 en karakteriseert zijn hele oeuvre eigenlijk het beste. Dit gebouw is wereldberoemd geworden.

Hij ontwierp verder talloze villa's, zoals zijn eigen woonhuis 'De Wikke' aan de Utrechtseweg 71 in Hilversum. Daar ontwierp hij een groot deel van de stedenbouwkundige structuur en de sociale woningbouw. In 2000 is in de wijk Liebergen onder de naam Dudok Revisited gestart met een jaren durende opknappbeurt. In dit project wordt niet alleen gerenoveerd maar worden door woningcorporatie Dudok Wonen ook enkele honderden (monumentale) woningen herbouwd.

Werk buiten Hilversum

Een van zijn eerste opmerkelijke ontwerpen is villa Sevensteyn voor de familie Van Erk in park Zorgvliet te Den Haag (1919/1921). De interieurs daarvoor werden ontworpen door Hendrik Wouda. Sevensteyn getuigt van een geheel nieuwe visie: de plastische vormgeving verdwijnt en maakt plaats voor een vormtaal gebaseerd op geometrische principes. Tegelijkertijd met zijn ontwerp van het Raadhuis van Hilversum uit 1926 maakte hij het ontwerp van het Collège néerlandais in Parijs, dat in 1938 werd gerealiseerd. Niet alleen in Hilversum maar in het gehele land was Dudok een veelgevraagd architect. Hij ontwierp ook monumenten, bijvoorbeeld op de Afsluitdijk (1933). Eén van de hoogtepunten in zijn werk was het gebouw van warenhuis De Bijenkorf in Rotterdam. Bij de opening in 1930 waren er 70.000 toeschouwers op de been. Dit gebouw werd tijdens het bombardement van 14 mei 1940 zwaar beschadigd. Het restant werd in 1960 afgebroken. Dudoks ontwerp voor de Beurs werd nooit uitgevoerd. Het deels verwoeste gebouw van de Hollandsche Bankunie aan de Coolsingel, naar een ontwerp uit 1938-1939, werd tussen 1953 en 1955 herbouwd. Het staat thans bekend als het Erasmushuis. Uit dezelfde periode dateert de Stadsschouwburg van Utrecht (1937, voltooid in het oorlogsjaar 1941).

In 1939 werd in Eindhoven voor personeel van Philips het Witte Dorp gebouwd, dat geheel door Dudok ontworpen was. Vergelijkbare panden waren het jaar daarvoor gebouwd in Tilburg.

Na de oorlog had Dudok als stedenbouwkundige de leiding over de wederopbouw van Den Haag. De verwoeste wijken werden naar zijn plan herbouwd en daarnaast maakte hij het structuurplan voor de uitbreidingswijken. Enkele andere grote opdrachten die in de naoorlogse jaren werden uitgevoerd waren de gebouwen van de Hoogovens, het raadhuis te Velsen (1949-1965), het Havengebouw in Amsterdam (1957-1965) en de Julianaflat in Bilthoven (1955-1958).

Benzinestations

Willem Marinus Dudok	
 <div>Willem Dudok</div>	
Persoonsinformatie	
Nationaliteit	Nederlandse
Geboortedatum	6 juli 1884
Geboorteplaats	Amsterdam
Overlijdensdatum	6 april 1974
Overlijdensplaats	Hilversum
Werken	
Belangrijke gebouwen	raadhuis Hilversum, Witte Dorp Eindhoven
RKD-profiel (https://rkd.nl/nl/explore/artists/24582)	
Portaal	 Civiele techniek en bouwkunde

Raadhuis van Hilversum

De Bijenkorf van Rotterdam in 1935

Stadsschouwburg van Utrecht

In 1953 ontwierp Dudok de karakteristieke benzinestations voor Esso. Er werden er 112 neergezet in het hele land, maar slechts twee gebouwtjes overleefden de tand des tijds: één staat in Groningen aan de Turfsingel (dit pompstation werd in 2007 opgenomen in de Top 100 Nederlandse monumenten 1940-1958), een ander is vanaf de rijksweg A2 bij Vinkeveen overgebracht naar het museum Autotron te Rosmalen dat sinds kort weer overgenomen is door Nationaal Automobiel museum Louwman & Parqui, waar de pomp nu staat.

Stijl

Dudoks houding

Dudok heeft zich altijd met hart en ziel op zijn werk als architect gestort. Hij was er dag en nacht mee bezig. Hij had eigenlijk geen hobby's en ging niet op vakantie, zijn werk was alles voor hem. Dudok zei zelf altijd: "Kijk maar naar mijn werk, dan weet je wie ik ben!" Hij ging zover dat hij bijvoorbeeld voor het raadhuis in Hilversum zelfs de voorzittershamer van de gemeenteraad ontwierp.

Eigen stijl

Dudok behoorde niet tot een bepaalde stroming maar stond open voor het beste wat de verschillende stromingen hem boden.

Aanvankelijk volgde Dudok de rationalistische stijl van Berlage, maar allengs voelde hij zich hierdoor te veel beperkt en ging experimenteren met o.a. het expressionisme. In het Hilversumse raadhuis is onmiskenbaar de invloed van Frank Lloyd Wright zichtbaar. In eigen land werd dit door de critici niet altijd gewaardeerd, maar in het buitenland wordt Dudok nog steeds gezien als de ideale samenvoeging van de Nederlandse architectuurstromingen uit het begin van de twintigste eeuw.

Amerikaanse bewondering

Tijdens een rondreis door de Verenigde Staten in de jaren vijftig werd Dudok geëerd als een van Europa's grootste architecten. Het *American Institute of Architects* onderscheidde hem in 1955 met zijn gouden medaille. In het buitenland ontwierp Dudok onder meer het Collège néerlandais (een studentenhuus in de Cité Universitaire te Parijs, gebouwd tussen 1927 en 1939), een cultureel centrum in Bagdad en een bioscoopcomplex in Calcutta (1935-1936).

Dudokstichting

In Hilversum wordt Dudok in ere gehouden door onder meer een Dudokstichting en een permanente Dudoktentoonstelling in het raadhuis. Sinds 1991 wordt Dudoks naam ook voor het grote publiek in ere gehouden, door het naar hem vernoemen van enkele bekende horecabedrijven in Arnhem, Den Haag, Rotterdam, Hilversum en Tilburg, en er zijn enkele straten naar hem vernoemd, zoals in Wageningen en Deventer. Alleen Café Brasserie Dudok in Rotterdam is werkelijk gevestigd in een door Dudok ontworpen pand.

Lijst van werken (selectie)

- 1914-1915: Leiderdorp: Arbeiderswijk (i.s.m. J.J.P. Oud)
- 1915: Leiden: Gemeentelijke H.B.S. (tegenwoordig Bonaventuracollege)
- 1916: Hilversum: Geraniumschool
- 1917: Leiden: Gebouw Leidsch Dagblad
- 1920-1921: Villa Sevensteyn te Den Haag i.s.m. Hendrik Wouda
- 1921-1922: Naarden: Woningen Godelindeweg
- 1921: Hilversum: Dr. Bavinckschool
- 1921: Hilversum: Badhuis
- 1923: Hilversum: Oranjeschool
- 1925: Hilversum: J.P. Minckelersschool
- 1925: Hilversum: Julianaschool
- 1925: Hilversum: Catharinaschool
- 1926: Hilversum: Fabritiuschool & Ruysdaelschool (Rietendakschool)
- 1927: Hilversum: Nassauschool
- 1928-1929: Hilversum: Vondelschool
- 1928-1931: Hilversum: Raadhuis
- 1928: Hilversum: Nelly Bodenheim Kleuterschool
- 1929: Hilversum: Jan van der Heydenschool
- 1929: Johannes Calvijnsschool (tegenwoordig Old School Projects)
- 1927-1939: Parijs: Collège néerlandais, Cité Universitaire
- 1930: Hilversum: Valeriuschool (tegenwoordig Lorentzschool)
- 1930: Rotterdam: De Bijenkorf (gebombardeerd, later gesloopt)
- 1933: Afsluitdijk: Vlietermonument
- 1934: Schiedam: HAV Bank
- 1937-1941: Utrecht: Stadsschouwburg
- 1938-1939: Rotterdam: Erasmushuis
- 1938-1939: Arnhem: Kantoorgebouw De Nederlanden van 1845
- 1939: Eindhoven: Witte Dorp
- 1939-1940: Vreeland: Vreelandbrug
- 1947-1951: IJmuiden: Hoogovenskantoor
- 1949-1965: IJmuiden: Stadhuis
- 1949-1951: Rotterdam: Kantoorgebouw De Nederlanden van 1845
- 1955-1958: Amsterdam: Geuzenveldflat
- 1957-1965: Amsterdam: Havengebouw
- 1959-1960: Bilthoven: Julianafat

Publicatie

- Dudok, Oud, 'Arbeiderswoningen te Leiderdorp', *Bouwkundig Weekblad*, 36e jaargang, nummer 11 (10 juli 1915): p. 85-87. Zie TU Delft scan 1 (http://libserv.tudelft.nl/tresor/books/Architectuur/Bouwkundig_weekblad/dvd7/mm0_0004/mm0_0043.jpg)^[dode link] en scan 2 (http://libserv.tudelft.nl/tresor/books/Architectuur/Bouwkundig_weekblad/dvd7/mm0_0004/mm0_0044.jpg)^[dode link].

Bibliografie

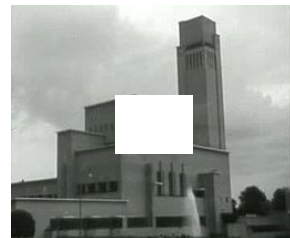
- W.M. Dudok, Herman van Bergeijk, 010 Publishers, Rotterdam 2001
- Dudok Een bouwmeester in beeld, Sophie van Ginneken/Willemijn van Helbergen, Uitgeverij Elmar, 2005
- P. Jappelli, G. Menna, W.M.Dudok (1884-1974), *Architettura e Città*, Clean, Napoli 1997

Zie ook

- Categorie bouwwerk van Willem Dudok
- Lijst van Nederlandse architecten

Julianafat, Bilthoven.

Bioscoopjournaal uit 1931. Opening van het door Dudok ontworpen nieuwe stadhuis te Hilversum.

Johannes Calvijnsschool 1930, thans Old School Projects, Hilversum

Gebouw Leidsch Dagblad, Leiden

Woning aan de Godelindeweg, Naarden

Het Raadhuis van Velsen te IJmuiden uit 1965

Externe link

- Biografisch Woordenboek van Nederland - biografie (<http://www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/BWN/lemmata/bwn6/dudok>)
- Film Dudok in Hilversum (<https://www.youtube.com/watch?v=zN6xlz74ibg>)
- Dudok Digitaal: Alle ontwerpen van Willem Marinus Dudok als gemeentearchitect van Hilversum uit de periode 1915-1954 (<http://gooienvechthistorisch.nl/mooienbijzonder/archief-schatten/dudok-digitaal>)
- Website met foto's en video's van alle ooit gebouwde werken van Dudok (<https://dudok.org>)
- Kaart met werken van Dudok in Hilversum (<https://drive.google.com/open?id=1cWVbJ-aKgGqsh8rpeaNu4q2sSBU&usp=sharing>)

Zie de categorie **Willem Marinus Dudok** (https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Willem_Marinus_Dudok?uselang=nl#mw-subcategories) van Wikimedia Commons voor mediabestanden over dit onderwerp.

Overgenomen van "https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Willem_Dudok&oldid=55335660"

Deze pagina is voor het laatst bewerkt op 29 dec 2019 om 01:40.

De tekst is beschikbaar onder de licentie [Creative Commons Naamsvermelding/Gelijk delen](#), er kunnen aanvullende voorwaarden van toepassing zijn. Zie de [gebruiksvoorwaarden](#) voor meer informatie. Wikipedia® is een geregistreerd handelsmerk van de [Wikimedia Foundation, Inc.](#), een organisatie zonder winstoogmerk.

Raadhuis van Hilversum

Het **Raadhuis van Hilversum** is het *gemeentehuis* van de gemeente Hilversum. Het is gebouwd naar een ontwerp van de toenmalige stadsarchitect en directeur van de dienst publieke werken van de gemeente, *Willem Marinus Dudok*. Het is gebouwd in de periode 1928-1931 en wordt beschouwd als Dudoks belangrijkste werk. Het is een *rijksmonument*. Het gebouw geniet ook internationaal grote bekendheid en waardering en trekt al tientallen jaren bezoekers uit het buitenland. Volgens de vakliteratuur heeft Dudok zichzelf na deze schepping nooit meer overtroffen, al heeft hij wel enkele gebouwen ontworpen die – vrijwel altijd gebouwd op een kleinere schaal – bewonderd worden. Het raadhuis is gebouwd op de grond van het voormalige landgoed "Witten Hull" dat voor de bouw door de gemeente werd gekocht.

Ontwerp

Het gebouw is opgetrokken uit gele baksteen naar specificaties van Dudok en in een afwijkende maat. Het staat in een parkachtige villawijk uit de jaren 1880-1900 aan de rand van het centrum. In het gebouw, met de klokkentoren en binnenplaats, is duidelijk het idee van een middeleeuws raadhuis terug te zien. Het gebouw heeft van buiten een strenge, bijna militaristische uitstraling. Dit komt waarschijnlijk doordat Dudok oorspronkelijk alleen militaire bouwwerken ontwierp.^[1] Van binnen is het ruim opgezet en licht. Het interieur (voornamelijk vervaardigd uit tegels, marmer en hout) en de meubels en decoraties zijn ook ontworpen door Dudok.

Geschiedenis

In de Tweede Wereldoorlog was dit het hoofdkwartier van de Wehrmacht in Nederland. Het stadhuis was toen (tijdelijk) verplaatst naar een ander bekend gebouw, namelijk *Hotel Gooiland*. De toren was in die tijd gehuld in camouflagemateriaal.

Het *carillon* van de toren was van vóór 1940 tot in de jaren zestig elk uur *live* te horen op de radiozenders van de *publieke omroep*. De *wekkering* komt uit *O Nederland! let op u saeck*.

Het Raadhuis van Hilversum heeft in de periode 1989-1995 een ingrijpende restauratie ondergaan en is weer in volle glorie hersteld. Bij de restauratie werden zowel externe als interne facetten hersteld. Zo is veel van het meubilair in publieke ruimten uitgevoerd in authentieke stijl (buismeubelen e.d.) en werden alle oorspronkelijke kleuren weer aangebracht. De restauratie, uitgevoerd onder leiding van *Van Hoogevest Architecten*, is bekroond met de *Europa Nostra Award*. De restauratie kostte echter onverwacht veel, doordat deze jarenlang was uitgesteld.

Wetenswaardigheden

Het *Oude Raadhuis van Hilversum* zat vroeger aan de *Kerkbrink 6*.

<div><div><div><div></div><div>Raadhuis van Hilversum</div></div></div><div><div></div></div></div>	
	
Coördinaten	Locatie
	52° 14′ NB, 5° 10′ OL﻿ (https://tools.wmflabs.org/geohack/geohack.php?language=nl&params=52_13_45_N_5_10_11_E_type:landmark_scale:3125&page=Raadhuis_van_Hilversum)
Huidig gebruik	Status en tijdstip
Start bouw	gemeentehuis
Bouw gereed	1928
Verbouwing	1931
	1989-1995
Architect	Bouwinfo
	Willem Marinus Dudok
Monumentstatus	Erkenning
Monumentnummer	rijksmonument
	46773 (https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/monumenten/46773)
Portaal	 Civiele techniek en bouwkunde

Bioscoopjournaal uit 1931. Opening van het door Dudok ontworpen nieuwe stadhuis te Hilversum.

Zie de categorie ***Raadhuis van Hilversum*** (https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Raadhuis_Hilversum?uselang=nl#mw-subcategories) van Wikimedia Commons voor mediabestanden over dit onderwerp.

Bronnen, noten en/of referenties
1. Glancey, Jonathan. <i>Architectuur</i> -ISBN 10: 90-269-2993-5, blz 442.

Overgenomen van "https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Raadhuis_van_Hilversum&oldid=54527939"

Deze pagina is voor het laatst bewerkt op 9 sep 2019 om 04:44.

De tekst is beschikbaar onder de licentie Creative Commons Naamsvermelding/Gelijk delen, er kunnen aanvullende voorwaarden van toepassing zijn. Zie de *gebruiksvoorwaarden* voor meer informatie. Wikipedia® is een geregistreerd handelsmerk van de Wikimedia Foundation, Inc., een organisatie zonder winstoogmerk.

Over Dudok

[Over Dudok](#)

[Het Raadhuis in Hilversum](#)

[Dudok in Hilversum](#)

[Dudok in Nederland](#)

[Dudok in de wereld](#)

Het Raadhuis in Hilversum

Hoogtepunt werk Dudok

Het Raadhuis in Hilversum (1931) is het hoogtepunt van het werk van Willem Marinus Dudok. Het is gebouwd in een parkachtige omgeving (een villawijk uit het einde van de 19e eeuw) op het voormalige landgoed "Den Witten Hull" dat in 1923 door de gemeente werd aangekocht. De funderingen van landhuis "Witten Hull", dat voor het Raadhuis afgebroken werd, zijn nog steeds zichtbaar in het souterrain waarin tegenwoordig het Dudok Architectuur Centrum gehuisvest is.

Opening in 1931

Na zijn aantreden in 1915 als directeur Publieke Werken van de gemeente Hilversum begon Dudok vrijwel direct met het maken van plannen voor een nieuw raadhuis, maar pas in 1928 (na 10 ontwerpen voor diverse locaties) werd er begonnen met de bouw van het definitieve ontwerp. Door de situering op een vrij terrein - zonder rooilijnen en beperking van de bouwhoogte - was Dudok ongebonden in zijn ontwerp. Het resultaat is een sculpturaal gebouw bestaande uit kubistische volumes en horizontale gevellijnen met een 48 meter hoge toren als culminatiepunt. Bekijk [een filmpje](#) over de opening van het Raadhuis in 1931 waarbij aanwezig o.a. Commissaris der Koningin Jhr. Roell, minister van Waterstaat P.J. Reymer en burgemeester Lambooy.

Asymmetrisch, imponerend en spannend

Hoewel het concept van een middeleeuws raadhuis terug te zien is in het gebouw vanwege de groepering van de bouwvolumes rondom twee binnenplaatsen en de toepassing van een klokkentoren, wilde Dudok met zijn ontwerp een ander gevoel oproepen dan de gangbare symmetrische renaissancebouwwerken deden: hij maakte elke gevel asymmetrisch, imponerend en spannend door de verschillende massa's te laten verspringen. Daarbij liet hij zich wel inspireren door stijkenmerken uit de bouwkunst van het begin van de 20e eeuw, maar paste hij deze op zo'n eigen, onnavolgbare manier toe dat zijn ontwerp de toen heersende 'mode' oversteeg. Zijn versmelting van de abstractie van de Nieuwe Zakelijkheid en de decoratie van het expressionisme (in ons land beter bekend als de Amsterdamse School) oogstte alom bewondering. Door voor de draagconstructie een combinatie van beton en staal te gebruiken, was Dudok in staat om de dakranden en de gele bakstenen waaruit het gebouw opgetrokken is op diverse plekken de wetten van de zwaartekracht te laten tarten door ze suggestief te laten 'zweven'. Overigens heeft Dudok speciaal voor het Raadhuis bakstenen met een afwijkend, langwerpiger formaat laten ontwikkelen. In combinatie met met de beroemd geworden schuine schaduwoegen tussen de bakstenen versterkt dit op subtiele manier de horizontale lijnen in de gevels.

Hoewel het Raadhuis aan de buitenzijde kolossaal aandoet en een strenge, bijna militaristische uitstraling heeft, is de binnenzijde juist intiemer en kleurrijker van aard. In elke ruimte is de sfeer zorgvuldig afgestemd op de functie waarvoor deze ontworpen is, van materiaalgebruik tot meubilering, stoffering, decoraties, belettering, deur- en raambeslag. Daarmee is het Raadhuis een zogenaamd 'gesamtkunstwerk': in elk detail is de hand van de architect terug te vinden waardoor je het als één geheel ervaart.

Restauratie

In de periode 1989-1995 heeft het Raadhuis een ingrijpende restauratie ondergaan. De oorspronkelijke bakstenen, die te zacht gebakken en daardoor poreus waren, waren bijna overal kapot gevoren. Bij de restauratie moesten ze voor een groot deel vervangen worden door nieuwe exemplaren. In het interieur is zoveel mogelijk het authentieke meubilair teruggebracht en werden alle oorspronkelijke kleuren weer hersteld. De onverwacht kostbare restauratie vanwege jarenlang uitstel van groot onderhoud, is uitgevoerd onder leiding van Van Hoogevest Architecten uit Amersfoort en bekroond met de Europa Nostra Award.

Ervaringen

Gids **Merlyn Middelweerd**: "De beleving begint buiten. Als je het gebouw nadert, dan word je je langzaam bewust van de steeds wisselende beelden, dat zien van al die verschillende bouwmassa's die lijken te verschuiven ten opzichte van elkaar. Deze 'coulissenwerking' maakt het gebouw zo fascinerend en toont de grote kracht van Dudoks bouwwerk" Haar favoriet is de hoofdingang aan de vijverkant, waar ze met verwondering naar kan blijven kijken. "Die dramatisch ver overstekende strakke luifel onder die hoge toren is prachtig. Het lijnenspel daar is onovertroffen. Ik raad mensen die een rondleiding komen volgen aan om eerst rustig rond het gebouw te lopen om zo vast een goed beeld te krijgen. Het interieur sluit tenslotte prachtig aan op de buitenkant. "

Gids **Norman Vervat**: "De trouwkamer is mijn favoriete ruimte in het raadhuis, vanwege de warme uitstraling. Kijk naar het prachtige marmer met de doorlopende beadering, gecombineerd met de rode stoelen van Dudok..." Norman vertelt op zijn rondleidingen graag over Dudok als waakhond. "Dudok heeft tot zijn dood geprobeerd het raadhuis te behouden zoals het door hem is ontworpen. Hij heeft zich verzet tegen onnodige aantastingen en ingrepen en daar mogen we hem dankbaar voor zijn. Mede dankzij Dudok de waakhond is het gebouw vrij gaaf behouden in de afgelopen eeuw".

Gids **Joke Reichardt**: "Mijn favoriete ruimte in het Raadhuis is de vergaderkamer van B&W. In deze ruimte komen alle Dudok special effects samen, zoals de indirecte verlichting aan de wand, de door Dudok ontworpen vloerbedekking, stoelen, wandkast, de prachtige klok, het marmeren muurtje en natuurlijk de schitterende lamp boven de vergadertafel. De kleurstelling in deze ruimte is prachtig. Het is alsof je wordt ondergedompeld in Dudok. Ook leuk is dat in deze kamer het portret van de vorige burgemeester hangt. Wanneer een nieuwe burgemeester aantreedt, wordt het portret vervangen. Ik vraag me altijd af waar die schilderijen dan blijven, ik weet maar een paar portretten in het raadhuis terug te vinden."